

УДК 766

HELVETICA: ІСТОРІЯ І РОЗВИТОК ОДНОГО З НАЙПОПУЛЯРНІШИХ ШРИФТІВ В СВІТІ

Манскова Ю., студент, кафедра МСТ, ХНУРЕ
Бокарєва Ю.С., старший викладач, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Анотація. У даній роботі проаналізовано тенденції виникнення та становлення гарнітури Helvetica. Розглянуті особливості будови літер та виникнення нових накреслень. Helvetica вважається кращим шрифтом для сприйняття.

Ключові слова: HELVETICA, ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН, ШРИФТ, ГАРНІТУРА, ІСТОРІЯ ШРИФТУ, ГЕЛЬВЕТИКА, ГРОТЕСК.

В наш час гарнітура Helvetica (Гельветика) є одним із найпопулярніших шрифтів. Його можна побачити на банерах, листівках, логотипах, кожен дизайнер впізнає цю гарнітуру з тисячі інших. Вже пів століття цей шрифт підкорює весь світ і продовжує використовуватися різними компаніями. Але необхідно зрозуміти, як з'явився і чому став таким популярним даний шрифт. Це можна з'ясувати, звернувшись до історії його виникнення.

Історія цього гротеску зароджується в часи розвитку інтернаціонального типографічного стилю. Йому характерні «чистота», читабельність та «об'єктивність». Ті, хто викладав швейцарський стиль, стверджували, що дизайн має фокусуватися на змісті, а не на декоративних елементах. Так в 1956 році Едуард Хоффманн, директор Haas Type Foundry, доручив Максу Мідінгеру розробити новий шрифт без засічок, який витиснув би інший популярний гротеск, запропонований конкурентами. В 1957 році був представлений шрифт Haas-Grotesk. Через два роки він змінив назву на Helvetica засноване на латинській Helvetia, що означає "швейцарський", щоб спростити його просування на ринку.

Припускається, що вже влітку 1965 року шрифт Гельветика почала набувати популярності. Кирилична версія була штатно розроблена у 1970-х роках компанією D. Stempel AG, потім розкритикована та перероблена у 1992 р. під наглядом Йовіца Вельович. На 70-ті роки ХХ століття припадає час його розквіту, в епоху становлення поняття фірмового стилю. Helvetica була скрізь, від логотипів компаній зі списку Fortune 500 до аеропортів і служби національних парків. В цей час Linotype (компанія, яка займалася продажом машин, які складали й відливали суцільні рядки тексту) надала ліцензію на Гельветику компаніям Xerox, Adobe, Apple, гарантуючи її важливість для цифрового друку. Це призвело до того, що версія була включена до комп'ютерів Macintosh.

Шрифт Гельветика так швидко став популярним завдяки своїй розбірливості та нейтральності, які були отримані завдяки його характеристикам: величезна висота букв, що полегшує читання з відривом, прописні літери мають широку і рівномірну ширину, а форма букви не звужується по всьому символу – вона однакова, між літерами є мала відстань для щільного вигляду.

У 1983 році Linotype випустили версію гарнітури з 7 варіантами виконання від ультратонкого до наджирного з різним нахилом, звуженням та розширенням, всього

вийшло 51 накреслення. Також з'являлись декоративні варіанти: контурні, тривимірні, закруглені. Ця версія отримала назву Helvetica Neue. Через 35 років компанія Monotype проводить довгоочікуване оновлення шрифту і з'являється ще одне сімейство – Helvetica Now, до складу якого входять 48 шрифтів у трьох розмірах: Micro, Text, Display. Автори розповідають, що шрифт Helvetica Now зберігає традиції, але прагне бути більш витонченим, ніж його попередники.

Є версії для наступних алфавітів/систем: латиниця, кирилиця, єврейська, грецька, японська, корейська, хінді, урду, кхмерська та в'єтнамська.

63% використовуваних шрифтів в логотипах компаній – без зарубок. Найпопулярніший серед них – Helvetica. Цей шрифт використовується в 21% лого-написів. Серед них такі великі компанії як Saint Laurent, Comme des Garçons, HBA, colette. Сьогодні шрифт Helvetica можна побачити усюди, він використовується для логотипів відомих брендів (Nestlé, Lufthansa), назв магазинів (American Apparel), публічних вивісок (система нью-йоркського метро), технологічних компаній (Microsoft, Intel). Світові бренди, такі як AT&T, American Airlines, Panasonic, Placebo, Stimorol, Samsung, Sanyo, Zanussi, BMW, Energizer, GM, Intel, Jeep, Motorola, Olympus і Toyota так само використовують у своїх логотипах цей шрифт.

Сьогодні також треба пам'ятати про захист авторських прав. В мережі гуляє неймовірна кількість перероблених і скопійованих версій оригінальних різновидів Гельветики, зокрема зустрічаються Helvetica Cyr або Helvetica Neue Cyr. Шрифти відсутні в популярних он-лайн сервісах з продажу типографіки (FontShop, MyFonts, Adobe). на сайті Linotype (півстоліття займається розробкою оригінальних шрифтів сімейства Helvetica) також нічого не видає. Це означає, що ці різновиди є піратськими копіями або плагіатом.

Таким чином, можна зробити висновок, що головні переваги цього гротеску, його лаконічність і універсальність, дали можливість Гельветиці пройти перевірку часом і залишитись одним з найпопулярніших шрифтів в усьому світі. А поки дизайнери продовжують активно його використовувати, історія шрифту Гельветика не буде закінчена. Отже, графічні дизайнери по всьому світу об'єднуються у думці, що Helvetica – найбільш впливовий, а також широко використовуваний шрифт на сьогоднішній день.

Література.

1. Barnes, S. How helvetica became the “little black dress” of typography. <https://mymodernmet.com/helvetica-typeface/>.
2. Shaw, P. The universe of helvetica: a tale of two typefaces. <https://www.printmag.com/design-culture/univers-of-helvetica-history/>.
3. Кошельник, Д. Дизайн шрифту Helvetica оновили вперше за 35 років. <https://vctr.media/helvetica-now-obnovleniye-19097/>.
4. Biziuk, A., Tkachenko, V., & Vovk, A. (2017). Development of methods and models of complex of security technologies for printing products. Технологический аудит и резервы производства, 3(2 (35)), 33-40.
5. Deineko, Zh., Kraievska, N., & Lyashenko, V. (2022). QR Code as an Element of Educational Activity. International Journal of Academic Information Systems Research (IAISR), 6(4), 26-31.